

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ปัญหาในการจัดตั้งศาลปกครองไทย

ชื่อผู้เขียน พ.ต.ท. วิโรจน์ เกษาพร

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิภัฏ	ชพานนท์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ประชิด	ณ บางช้าง	กรรมการ

บทคัดย่อ

กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ยุคปัจจุบันคือ การมีระบบการเมืองแบบเปิด และเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบทุนนิยม กระแสอารยธรรมประชาธิปไตย และหลักสิทธิมนุษยชนท่วมท้นแผ่ซ่านไปทั่วโลก และส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองเกิดขึ้นอย่างมาก เศรษฐกิจไทยเปลี่ยนจากเศรษฐกิจเกษตรกรรมมาสู่อุตสาหกรรมมากขึ้น และผูกติดกับระบบเศรษฐกิจโลก ในขณะที่สภาพสังคมมีการเพิ่มจำนวนประชากรเป็นจำนวนมาก มีการเติบโตของชุมชนเมือง ขณะที่ชุมชนชนบทยังคงที่ เกิดชนชั้นใหม่ ๆ เช่น ชนชั้นกลางทางเศรษฐกิจ ผู้ใช้แรงงานที่มาพร้อมกับความเติบโตของเศรษฐกิจ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของคนในการประกอบอาชีพ มีการย้ายถิ่น และเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรหรือชนบทไปสู่ภาคอุตสาหกรรมหรือชุมชนเมือง จากภาวะพลวัตที่แปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็วดังกล่าว ทำให้รัฐสมัยใหม่จำเป็นต้องตรากฎหมายมหาชนออกมาเพื่อคุ้มครองผู้ที่ไม่มียศกษภาพทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองให้ได้ รับการปฏิบัติด้วยความ เป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกัน สิ่งที่เกิดขึ้นมาพร้อม

กฎหมายก็คือ อำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือระบบราชการยิ่งทวีคูณขึ้น และอำนาจรัฐที่เพิ่มขึ้นนี้อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิ เสรีภาพ ตลอดจนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยการกระทำของฝ่ายปกครอง ไม่ว่าจะ เป็นการกระทำโดยสุจริต ทุจริต หรือโดยผิดพลาดก็ตาม ย่อมทำให้ ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำนั้น องค์กรของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมการบริหารงานของรัฐ และการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการให้ดำเนินไป อย่างถูกต้องตามครรลองของกฎหมายและสอดคล้องกับความต้องการของมหาชน

องค์กรที่เหมาะสม ซึ่งจะควบคุมดูแลอำนาจรัฐให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าวก็คือ ศาลปกครอง (Administrative Court) อันเป็นกลไกของระบบประชาธิปไตยที่สำคัญซึ่งจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผดุงความเป็นธรรมให้กับสังคมได้ดีนั้นจะต้องเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระแยกออกจากฝ่ายยุติธรรมและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถพิจารณาพิพากษาอรรถคดีได้อย่างอิสระ และด้วยความเชี่ยวชาญเฉพาะ โดยไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลหรือการชี้นำหรือการครอบงำของฝ่ายใด

แต่การจัดตั้งศาลปกครองขึ้นในประเทศไทย ก็ประสบกับปัญหาหลายประการซึ่งปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ปัญหาอันเกิดจากระบบการปกครองที่เป็นอำมาตยาธิปไตย (Bureaucratic Polity) คือการปกครองโดยข้าราชการประจำ จนสามารถกล่าวได้ว่าระบบการเมืองการปกครองไทยที่ผ่านมาเกือบทุกสมัยตกอยู่ภายใต้อิทธิพล และการครอบงำของข้าราชการประจำ แทบทั้งสิ้น ดังนั้นการจัดตั้งศาลปกครองซึ่งมีหน้าที่ควบคุมการใช้อำนาจรัฐหรือข้าราชการของรัฐให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ก็ย่อมจะเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของข้าราชการประจำบางกลุ่มที่ต้องการแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ และจะพยายามทุกวิถีทางที่จะขัดขวางไม่ให้มีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นมาได้

ดังนั้นความจำเป็นต่อจริเริ่มให้มีขึ้นโดยเร่งด่วน ก็คือ การควบคุม
การใช้อำนาจรัฐโดยศาลปกครอง คำพิพากษาขององค์กรนั้นจะเป็นบรรทัด
ฐานในการศึกษาและพัฒนากฎหมายมหาชนให้ก้าวหน้าทันกับสังคมเป็นแสงสว่าง
ส่องทางให้ประชาชนได้ตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคล สิทธิทางสังคม และหน้าที่
อันจะต้องเคารพผลประโยชน์ส่วนรวม อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการอยู่ร่วม
กันในสังคม ภายใต้ความคุ้มครองของอำนาจมหาชน และหลักนิติธรรม (The
Rule of Law)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study : Problem in Establishing the
Administrative Court in Thailand

Author : Pol. Lt. Col. Wiroj Keasaporn

M.A. (Political Science) : Politics and Government

Examining Committee :

Assist. Prof. Nat	Chaparnond	Chairman
Assoc. Prof. Somsak	Keawkingkeo	Member
Assoc. Prof. Phachid	Na Bangchang	Member

ABSTRACT

The corrent trends of globalization are :
opened political system with the emphasis of capitalist
economic development, the waves of democratic
civilization and the principles of human rights.

These trends are affecting Thailand by
increasing political consciousness among her populace,
her economic str4ucture has changed from agricultural
to industrial one and tightly tied to world economy.
At the same time, social changes occur in terms of
rapid increase of population, the growing of urban
society while rural society remains stagnant, the birth
of new social classes such as the middle class and the
labourer. In addition, there are changes in

---

professional differentiation, migration and removal of labour from agricultural sector to industrial sector, from rural areas to urban areas.

These rapid changes necessitate modern states to enact public laws to protect their helpless citizens to receive equal and just treatments. Another phenomenon is the increasing of state power which may infringe on the rights and liberty of its citizens by intentional or unintentional actions of its state officials. Therefore, modern, civilized states have to scrutinize their administration in order to avoid undesirable infringements which cause sufferings to their citizens.

The suitable organ which can oversee the use of state power to be in proper manner is "administrative court".

The best format of administrative court must be a separated organ from judicial and executive branches in order to have full autonomy in deciding cases.

The efforts to establish and administration court in Thailand have encountered many obstacles, namely, the bureaucratic polity which is governing under the influences of the civil servants. The set up

of an administration court has been opposed by Thai civil servants who seek corruption from the uses of state power which are under their control.

Thus there is an urgency to initiate the set up of an administration court in Thailand. The main objectives are to control the uses of state power and develop Thai public laws to stimulate Thai citizens to be aware of their rights and duties toward society in order to live under the protection of the rule of law.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved